

A2. MARC NORMATIU DE L'ÚS PÚBLIC

1. MARC NORMATIU DE L'ÚS PÚBLIC	1
1.1 El Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge del Parc del Montseny	2
1.1.1 El Pla especial 1977-1978.....	2
1.1.2 El Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge del Parc del Montseny	2
1.2 La Llei d'espais naturals i el Decret de creació del Parc.....	5
1.3 L'ús públic a la legislació sectorial i específica	7

1. MARC NORMATIU DE L'ÚS PÚBLIC

En la planificació de l'ús públic del Parc del Montseny, cal tenir present el context normatiu en què s'inclou. De forma general i, en aquest sentit, la Constitució espanyola que garanteix la llibertat de circulació per tot el territori nacional (art. 19), estableix el dret a gaudir d'un medi ambient adequat al desenvolupament de la persona i el deure de conservar-lo (art. 45.1) i determina que els poders públics vetllaran per la utilització racional dels recursos naturals (art. 45.2). El text de l'*Estatut d'Autonomia de Catalunya* (aprovat per les Corts Generals el 10 de maig de 2006 i aprovat en referèndum el 18 de juny de 2006), en el seu Títol I dels Drets i Deures dels ciutadans, inclou referències al paper dels poders públics en la preservació de la natura i la biodiversitat i en l'establiment de condicions que permetin a totes les persones el gaudi del patrimoni natural i paisatgístic (art. 46.3), així com el foment de l'educació en els valors de la preservació i de la millora del medi ambient com a patrimoni comú (art. 46.5). Paral·lelament, en l'articulat del seu Títol IV de les Competències, determina com a competències exclusives de la Generalitat de Catalunya les següents matèries més o menys relacionades amb l'ordenació de l'ús públic: cultura; patrimoni arquitectònic, arqueològic, científic, tècnic, històric, artístic, monumental, etnològic i cultural; ordenació del territori i del paisatge; urbanisme; habitatge; forest; caça i pesca fluvial; vies pecuàries; espais naturals; turisme; artesanía; comerç i fires; joventut; voluntariat, esport i lleure.

En aquest marc legislatiu s'ha anat desenvolupant la normativa que afecta l'ús públic del Parc del Montseny.

1.1 El Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge del Parc del Montseny

1.1.1 El Pla especial 1977-1978

El *Pla especial 1977-1978* –actualment en revisió– estableix com a principi bàsic d'ordenació la tutela dels elements naturals i culturals que permetin a la comunitat el coneixement i gaudi d'aquests valors en el seu vessant cultural i recreatiu (arts. 2 i 16). Declara concretament la tutela de fonts, miradors i camins d'ús públic (art. 3) i dels elements d'interès zones de paisatge historicoartístic (art. 42). Prohibeix la pràctica del ciclocròs, motocròs, autocròs, trial i similars, i les competicions de vehicles a motor (arts. 8 i 30), així com el bany i la navegació a motor (art. 33). També ordena la caça i la pesca (arts. 9, 21 i 31) i limita la publicitat i la senyalització (art. 10). El Pla admet els usos artesanals, hotelers, comercials i docents, especialment l'educació ambiental, (arts. 17, 28 i 45) i remet a l'administració gestora per a l'emissió d'informes previs per a l'acampada, bivac, activitats multitudinàries, competicions esportives i investigació (arts. 34 i 36). S'insta a l'Administració al manteniment de senders (art. 20) per a que l'usuari pugui transitar per al gaudi de la muntanya i el paisatge, preferentment a peu (art. 27), i reservant-se el control del trànsit a les zones de Reserva Natural Qualificada (art. 37). A les anomenades zones d'equipaments tipus A i B fa clarament referència als usos admesos de caràcter públic, hotelers, culturals, esportius, docents, recreatius, comercials, sanitaris generals i d'ús públic (arts. 52, 65, 66, 67, 73 i 76). Finalment, defineix una xarxa viària primària, una xarxa secundària i una xarxa turística (art. 134.1), la darrera de les quals té com a objecte facilitar l'accés a llocs d'interès (art. 134.4). La circulació pels senders, amb l'establiment d'algunes excepcions, només és permesa a peu (art. 135).

1.1.2 El Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge del Parc del Montseny

Un dels objectius específics del nou *Pla especial* (OTPAT 2006a), en procés de redacció, és *l'ordenació de l'ús social al Montseny, garantint el seu gaudi per part de la societat i fomentant el coneixement i respecte al medi, amb una atenció preferent a l'educació ambiental.*

El *Pla especial* considera l'ús públic (entès com a lleure, cultura o educació en l'espai natural protegit) com un dret del conjunt de la població i, en conseqüència, constitueix un dels seus objectius bàsics.

Paral·lelament, la protecció del paisatge – entès com a escenari amb uns valors naturals i culturals que es concreten en una percepció visual determinada, que mereix una valoració estètica i, per tant, amb una component d'ús públic associada - és un dels eixos vertebradors dels seus objectius.

El *Pla especial* preveu específicament la redacció del *Pla d'ús públic*, pel qual estableix que haurà de regular i programar les actuacions vinculades a les funcions educatives i recreatives, d'acord amb el potencial del patrimoni natural i cultural del Parc del Montseny i de manera compatible amb la seva preservació i amb el respecte a la titularitat privada del sòl i a les activitats socioeconòmiques existents en aquest àmbit conformes amb les determinacions. Estableix que el *Pla d'ús públic* ha de fonamentar-se en el coneixement dels usuaris presents i potencials (anàlisi de la demanda, aflüències i tipologies de visitants) i en la valoració de la capacitat d'acollida del Parc del Montseny amb la finalitat de garantir els objectius del *Pla especial*, i que ha de contemplar els següents aspectes bàsics: l'ordenació de la freqüentació i seguretat de les persones, l'atenció als visitants i explicació dels valors patrimonials, l'educació ambiental, la participació i el voluntariat, les activitats turístiques, les publicacions, materials i estratègies d'extensió. Així mateix, el *Pla d'ús públic* ha de contenir un Programa de seguiment que permeti tant aplicar les mesures necessàries per a la correcció d'impactes, com millorar la seva eficiència en termes de resultats i satisfacció dels usuaris.

Finalment, s'estableix que el *Pla d'ús públic* haurà de ser aprovat per l'òrgan gestor del Parc, previ informe del Consell coordinador un cop escoltat el parer de la seva Comissió consultiva, sense perjudici de les competències d'altres administracions.

En relació al tractament i regulació de l'ús públic, aquest és abordat des d'una doble perspectiva:

- Com un dret social, al qual ha de respondre l'òrgan gestor del Parc amb la seva xarxa d'equipaments i serveis.
- Com una sèrie d'activitats econòmiques, admeses en línies generals com a compatibles amb l'objectiu protector, i que han passat a ocupar un lloc preeminent en l'economia del massís.

El *Pla especial* estableix una xarxa de dotacions i serveis propis del Parc –de titularitat pública- per allotjar usos i activitats relacionades amb la conservació i gestió de l'espai natural protegit i amb l'atenció als visitants del Parc (vegeu plànols 4, 4.1, 4.2, 4.3 i 4.4). S'estableix que la implantació de noves dotacions del Parc es farà en concordança amb el *Pla de gestió integral* i sobre la base d'edificacions existents.

Per al desenvolupament de les dotacions del Parc es requereix la formulació i tramitació d'un pla especial urbanístic. El planejament especial que tingui aquest objectiu haurà de

justificar la necessitat de la dotació i la coherència de les actuacions que es projecten amb el *Pla especial* i amb les directrius del seu *Pla de gestió integral*

Tot i que aquestes dotacions del Parc són de titularitat pública, el document preveu la possibilitat que equipaments i serveis de titularitat privada puguin adscriure's com a tals dotacions, sempre que compleixin determinades condicions.

Amb caràcter general, les activitats que poden realitzar els usuaris i els visitants dins del Parc estan regulades a les *Ordenances d'ús públic del Parc del Montseny*, les quals constitueixen un dels documents que integren el *Pla especial*. La regulació establerta en la normativa del Pla i en les citades Ordenances s'exposa en l'apartat C1 i el text complet de les Ordenances s'adjunta en l'Annex D3.

En relació als usos turístics (d'activitats i serveis relacionats amb l'acolliment i allotjament temporal dels visitants que inclouen els establiments hotelers, els de restauració, els de turisme rural i els càmpings), el *Pla especial* estableix les condicions per a la seva implantació i desenvolupament tal com es detalla en l'apartat C1.

1.2 La Llei d'espais naturals i el Decret de creació del Parc

La *Llei 12/1985, de 13 de juny, d'Espais Naturals* inclou en la definició d'espai natural aquell que presenti espècies vegetals o animals d'interès científic o educatiu i els que presenten paisatges naturals de valor estètic (art. 2.2). De manera implícita afegeix criteris que tenen relació amb la utilització social de l'espai com són els científics, pedagògics i de lleure (paisatge).

Entre les finalitats de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i dels ens locals per adequar la seva normativa a la nova llei hi figuren diversos objectius, tots ells directament relacionats amb aspectes socials i desenvolupament en harmonia amb la preservació dels valors naturals i culturals.

- Fomentar els usos i les activitats que, en el marc d'aquesta Llei, afavoreixen el desenvolupament de les diverses zones i fan possible la contenció del despoblament rural (art. 4.i).
- Facilitar la disponibilitat d'espais naturals suficients per a la recerca, l'educació i el lleure (art. 4.l).
- Fomentar la formació escolar en les qüestions relacionades amb la protecció de la natura i el medi ambient (art. 4.m).
- Fomentar el respecte dels ciutadans a la natura, per aconseguir un coneixement més gran i la sensibilització col·lectiva pel que fa al patrimoni cultural de Catalunya (art. 4.n).

Altres referències a activitats d'ús públic com la qualitat del paisatge i la neteja (arts. 7, 12.1 i 13.1) i la prohibició de la circulació motoritzada, fora de carreteres i pistes destinades a aquest fi (art. 18) figuren a l'articulat de la llei fins a arribar a l'establiment de les modalitats de protecció especial dels espais naturals en raó a l'interès científic, ecològic, cultural, educatiu, paisatgístic i recreatiu (art. 21.1) que clarament recull l'ús públic de l'espai. Paral·lelament, es destaca que la Generalitat pot promoure, mitjançant ajuts tècnics i financers, activitats destinades a crear i millorar els equipaments i serveis disponibles als espais protegits, així com a estimular les iniciatives culturals, científiques, pedagògiques i recreatives autòctones (arts. 30.2.a i e).

Per altra banda, en la definició d'infraccions que vulneren la llei, es menciona la circulació motoritzada sense permís fora de carreteres i pistes i la instal·lació d'elements que limitin el camp visual, trenquin l'harmonia del paisatge o desfigurin les perspectives (arts. 37.1.f i g).

El **Decret 105/1987, de 20 de febrer, pel qual es declara Parc natural el massís del Montseny**, considera en el text de la disposició l'exceptional diversitat biològica que atresora aquest massís, així com els seus extraordinaris valors paisatgístics.

La declaració del Parc natural del Montseny, d'acord amb el que estableix la *Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals*, destaca com a objectiu principal aconseguir la conservació dels seus qualificats valors naturals d'una manera compatible amb l'aprofitament ordenat dels recursos i l'activitat dels seus habitants (art. 1) i estableix com a permesos els usos culturals, pedagògics i científics congruents amb les finalitats i la naturalesa del Parc natural i els usos comercials i hotelers existents i adaptats a les característiques tradicionals del lloc (art. 3.b). També admet els usos cinegètics amb les limitacions que calguin, d'acord amb la legislació específica, per evitar una pressió excessiva a les poblacions animals (art. 3.c).

Es prohibeix expressament la instal·lació d'elements artificials que limitin el camp visual, trenquin l'harmonia del paisatge o desfigurin les seves perspectives, així com la circulació amb mitjans motoritzats fora dels vials permesos, excepte quan es tracti de la realització d'activitats silvícoles, agropecuàries o relacionades amb la gestió del Parc (art. 3.f). Tot això considerant les activitats d'ús públic com a recurs de la població local i com a dret social. Finalment, legitima a l'administració del Parc (Diputació de Barcelona i Diputació de Girona) i l'insta a ordenar-lo d'acord amb els principis i objectius bàsics de conservació (art. 5.2.a).

1.3 L'ús públic a la legislació sectorial i específica

Com es destaca a l'apartat A2.1.1, l'element primordial del planejament del Parc del Montseny és el seu *Pla especial*, no obstant, també constitueix una normativa aplicable el planejament urbanístic municipal dels municipis que integren el seu àmbit territorial.

A continuació s'enumera la resta de legislació sectorial i específica relacionada amb l'ús públic al Parc.

Lleis

- *Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.*
- *Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya. (Correcció d'errada DOGC 1057, de 19/10/1988).*
- *Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques. (Correcció d'errada DOGC 1527, de 09/12/1991).*
- *Llei 38/1991, de 30 de desembre, d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves.*
- *Llei 9/1993, de 29 de setembre, del patrimoni cultural català.*
- *Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural.*
- *Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental.*
- *Extracte de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre de 1999, de Protecció de Dades de caràcter personal.*
- *Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn.*
- *Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme. (Correcció d'errades DOGC 3642, de 24/05/2002 i DOGC 3677, de 15/07/2002).*
- *Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'agència catalana de protecció de dades.*
- *Llei 13/2002, de 21 de juny, de turisme de Catalunya.*
- *Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica.*
- *Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat.*
- *Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.*
- *Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge.*
- *Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient i de modificació de les lleis 3/1988 i 22/2003, relatives a la protecció dels animals, de la Llei 12/1985, d'espais naturals, de la Llei 9/1995, de l'accés motoritzat al medi*

natural, i de la Llei 4/2004, relativa al procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental.

Decrets

- *Decret 55/1982, de 4 de febrer, sobre ordenació de la pràctica del càmping i dels establiments dedicats a aquest fi.*
- *Decret 365/1983, de 4 d'agost, pel qual es crea la modalitat d'allotjament turístic "Residència - Casa de Pagès". (Correcció d'errades DOGC 369, de 05/10/1983).*
- *Decret 167/1985, de 23 de maig, pel qual es determina el procediment per a l'autorització dels establiments dedicats a la pràctica del càmping.*
- *Decret 93/1986, de 20 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims d'infraestructura en els allotjaments turístics.*
- *Decret 105/1987, de 20 de febrer, pel qual es declara Parc natural el massís del Montseny.*
- *Decret 176/1987, de 9 d'abril, pel qual s'estableixen normes sobre l'ordenació i la classificació dels establiments d'allotjament turístic sotmesos al règim d'hoteleria. (Correcció d'errades DOGC 862, de 10/07/1987).*
- *Decret 297/1987, de 14 de setembre, pel qual es regula l'obertura i el funcionament dels Serveis d'Informació Juvenil.*
- *Reial decret 439/1990, de 30 de març, pel qual es regula el Catálogo Nacional de Especies Amenazadas.*
- *Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de la fauna salvatge.*
- *Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural.*
- *Decret 230/1993, de 6 de setembre, sobre exercici de les funcions d'inspeccions i control en l'àmbit de la protecció del medi ambient.*
- *Decret 53/1994, de 8 de febrer, sobre el règim de preus, reserves i serveis complementaris en establiments d'allotjament turístic. (Correcció d'errada DOGC 1904, de 03/06/1994).*
- *Decret 317/1994, de 4 de novembre, pel qual s'estableixen normes sobre l'ordenació i la classificació dels establiments de restauració. (Correcció d'errades DOGC 2005, 30/01/1995).*
- *Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals.*
- *Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres*

arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat. (Correcció d'errades DOGC 2152, de 10/01/1996).

- *Decret 214/1995, de 27 de juny, pel qual es regula la modalitat d'allotjament turístic anomenada residència - casa de pagès.*
- *Decret 166/1998, de 8 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural.*
- *Decret 136/1999, de 18 de maig, Reglament de la Llei de la intervenció integral de l'Administració ambiental.*
- *Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. (Correcció d'errades DOGC 3915, de 01/07/2003).*
- *Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades.*
- *Decret 56/2003, de 20 de febrer, pel qual es regulen les activitats físicoesportives en el medi natural. (Correcció d'errades DOGC 3868, de 22/04/2003).*
- *Decret 70/2003, de 4 de març, pel qual es regulen els fulls de reclamació/denúncia als establiments comercials i en l'activitat de prestació de serveis.*
- *Decret 137/2003, de 10 de juny, de regulació de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys.*
- *Decret 143/2003, de 10 de juny, de modificació del Decret 136/1999, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de desplegament de la Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'administració ambiental, i se n'adapten els annexos. (Correcció d'errades DOGC 3914, de 01/06/2003).*
- *Decret 287/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament parcial de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme.*
- *Decret Legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya.*
- *Decret 82/2005, de 3 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn.*
- *Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme.*
- *Reial decret 994/1999, d'11 de juny, pel qual s'aprova el Reglament de mesures de seguretat dels fitxers automatitzats que continguin dades de caràcter personal.*

Ordres

- *Ordre de 27 de març de 1979, per la qual es crea el Registre General d'Empreses i Activitats Turístiques de Catalunya.*
- *Ordre de 5 de novembre de 1984, sobre protecció de plantes de la flora autòctona amenaçada a Catalunya. (Correcció d'errades DOGC 516, de 27/02/1985).*
- *Ordre de 25 de setembre de 1985, per la qual s'estableix la normativa per a l'obertura i funcionament de Cases de Colònies i Albergs de Joventut.*
- *Ordre d'11 de juliol de 1986, per la qual s'estableixen els requisits per a la instal·lació i el funcionament dels càmpings.*
- *Ordre de 7 d'octubre de 1987, per la qual es concreten les condicions d'obertura i funcionament dels Serveis d'Informació Juvenil.*
- *Ordre d'11 de novembre de 1994, per la qual es regulen les relacions dels serveis d'informació juvenil amb la Secretaria General de Joventut.*
- *Ordre de 17 d'octubre de 1995, per la qual es crea el Cens general d'entitats d'educació ambiental de Catalunya.*
- *Ordre PRE/272/2003, de 13 de juny, de regulació de la tramitació telemàtica de les notificacions d'activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys.*
- *Ordre TIC/313/2003, de 8 de juliol, per la qual es modifica l'Ordre de 6 d'octubre de 1987 per la qual s'estableixen els requisits tècnics i els serveis mínims exigibles als establiments hotelers en els seus diferents grups, modalitats, categories i especialitats.*

Resolucions

- *Resolució de 28 de novembre de 2000, per la qual s'aprova una ordenança municipal tipus reguladora de la intervenció administrativa de les activitats en el marc de la Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'administració ambiental i disposicions que la despleguen. (Correcció d'errada DOGC 3287, de 14/05/2001).*
- *Resolució TIC/290/2003, de 16 de gener, per la qual s'habiliten guies de turisme de Catalunya.*
- *Resolució TIC/447/2003, de 4 de febrer, per la qual s'estableixen les bases reguladores de concessió d'ajuts als consells comarcals per a la senyalització d'itineraris turístics al medi rural.*